

2:a söndagen e. Påsk i nådens år 2021 - Åke Malander (ELBK)

Introitus Psalt 23, Ep Hes 34:11-16, Ep 1 Petr 2:21-25 Ev 10:11-16

Den här söndagen brukar vi kalla "den Gode Herdens söndag", då vi hör Jesus säga: "JAG ÄR den gode herden." En herde är dock inte en ensam person; en herde hör ihop med sin hjord, med sina får och lamm. Denna söndag handlar alltså inte bara om herden utan om herden och hans hjord. Han talar alltså här också om hjorden: "en hjord och en herde", eller med andra ord, om Kristus och Kyrkan. Men om vi blickar ut över kristenheten i världen ser vi ett sorgligt faktum. Det visar sig att herdarna långt ifrån alltid avspeglar den Gode Herden och att hjorden är splittrad och söndrad i en uppsjö av små hjordar. Och likväl säger Jesus: "Så ska det bli en hjord och en herde." (Det är betonat, det är räkneordet *en/ett*, inte den obestämda artikeln.) Därför säger vi idag:

En hjord och en herde – en apostolisk kyrka och ett apostoliskt ämbete

En Herde, Jesus Kristus

Han är själv denne ende Herde, den Gode Herden, och han förser hjorden med herdar efter sitt sinne. Men det finns alltså även andra slags herdar. Dessa behöver inte nödvändigtvis vara onda herdar, de kan i och för sig ha många goda förtjänster. En skillnad visar sig dock "när vargen kommer". När det blir bekännelsetider, när hjorden som bäst har behov av en herde som står upp för den kristna tron och bekännelsen, då kompromissar man med "ett annat evangelium", d.v.s. med icke-kristna tankar, idéer och ideologier. Jesus kallar här detta att han "överger fåren och flyr", även om han till det yttre står kvar.

Vad ligger det då för förväntan på en god herde? Om vi går till profeten Hesekiel, kapitel 34, som vi nyss läste ur, så finner vi att Herren förebrår Israels herdar vad de inte har gjort. Detta ställs i kontrast till när Herren själv ska ta sig an sina får som den Gode Herden och vad som kännetecknar honom och hans omsorg dem.

De svaga stärker han. Han predikar förvisso Guds heliga lag, men han kommer inte dessutom med allehanda krav och påbud: "detta och detta och detta måste du om du ska vara en riktig kristen". Något sådant vore inte att stärka den svage. Det heter istället: "Ett brutet strå ska han inte krossa, en tynande veke ska han inte släcka". Vi får inte förledas att tro att i en bekännande församling, där man har vidtagit mått och steg för den rätta tron och bekännelsen, där är väl medlemmarna starka och kunniga och frimodiga. Ack nej mina vänner, Kristi hjord är inte en sådan elit. I församlingen är inte alla lika starka – vi är alla lika svaga. Därför säger också den Helige Ande genom aposteln Paulus: "Den som är svag i tron ska ni ta emot utan att sätta er till doms över hans betänkligheter."

De sjuka helar han, de sårade förbindar han. Om vi med "de svaga" i första hand tänker på i tron och i samvetet, så kanske vi med "de sjuka och sårade" får tänka på det yttre levernet. Men detta ska väl ändå vara klanderfritt och helgat i en kristen församling, tänker nu kanske någon. Jovisst, så *borde* det vara, men så *är* det tyvärr inte alls, och det är just därför vi behöver församlingen och herdeomsorgen. Även apostlarna kom till korta när det gäller helgelsen. Vi kristna är alla syndare och vi faller, ibland grovt, så att det väcker anstöt. Vilken tröst är det då inte att i en sådan mörk stund få möta Herdens omsorg. Han dömer synden som sådan och slätar inte över, men han fördömer och förkastar inte syndaren utan helar och återupprättar. Ja, herdeämbetets stora uppgift är att hela från uppenbara synder, att förlåta och upprätta. Därför, du kristne, hur illa det än må ha gått för dig, så ska du inte förtvivla och dra dig undan, utan komma till församlingens mitt där nådens medel finns, läkemedlet som helar dig från ditt jämmerliga syndafall. Därför, du kristna församling, ska du ta emot en botfärdig syndare utan att titta snett och se ner på honom som om han inte längre skulle kunna höra till Kristi rike. Kristus har lidit och dött även för honom!

De fördrivna och förlorade uppsöker och återför han. Förlorade och fördrivna finns det gott om, sådana som i människors ögon ses som utanför, som det väl inte finns något hopp om. Men "Människosonen har kommit för att uppsöka och frälsa det som var förlorat." Det är en farlig situation, ja en synd, om vi bara vill se starka, helgade och fromma kristna omkring oss. Kristus tar sig an sjuka och svaga och samlar dem i sin kyrka och församling. Och här gäller: Vad Gud har förklarat för rent, ska vi människor inte hålla för orent. Tyvärr har nog vi en benägenhet att vilja vända på detta: Vad vi betraktar som orent ska väl även gälla för orent i Guds ögon! Den Gode Herdens hjord består av syndare, som inte *är* bättre än världens barn men som *har* det bättre, eftersom de lever i syndernas förlåtelse.

Hjorden lever av Herdens liv och död

Den Gode Herden "ger sitt liv för fåren". Då tänker vi väl direkt på Golgata. Javisst, men Jesus har inte bara dött på korset. Han har levat ett drygt trettioårigt liv här på jorden, där han i allt var lik oss och delade våra villkor – dock utan synd! Han har levat ett fullkomligt liv, ett heligt och obefläckat liv. I hans liv blev varje bud i Guds heliga lag uppfyllt till punkt och pricka, och detta gjorde han inte av tvång utan av fri vilja. Han säger själv i Psalm 40: "Att göra din vilja, min Gud, är min glädje, din lag är i mitt hjärta." Detta liv och

leverne som Fadern i himmelen ser på med välbehag, det ger han åt fåren. Frukten av sitt liv, en evig rättfärdighet som gäller inför Gud, den skänker han åt fåren – den får vi tillräkna oss, och det utan någon som helst motprestation. ”Hans görande lydnad nu gäller för mig,” sjunger vi i en påskpsalm.

Men sitt liv ger han alltså även bokstavligt för fåren. Han lider och dör, trots att Fadern vittnar från himmelen: *”Denne är min Son, den Älskade. I honom har jag min glädje.”* och trots att den världsliga domaren, Pilatus, vittnar och säger: ”Jag finner inget brottsligt hos den här mannen.” Även den ene av rövarena konstaterade: ”Han har inte gjort något ont.” När rövaren samtidigt även säger: ”Vår dom är rättvis. Vi får vad vi har förtjänat,” så avger han ju faktiskt en dubbel bekännelse: sanningen om Jesus och sanningen om sig själv, ja inte bara om sig själv utan i verkligheten sanningen om oss alla. Men sanningen är mer och större än så. Han lider vad våra gärningar är värda, straffet för alla våra överträdelser, all vår synd otalig vilar på honom. Därför får vi ha samma tröst som rövaren. Hans tre ord på korset kan var även våra ord.

Det är till följd av detta som det finns en hjord av troende här på jorden, Kristi heliga, allmänliga och apostoliska Kyrka, som i sig själv är osynlig men uppenbarar sin existens genom synliga församlingar där det finns herdor. Herdor som har till uppgift förvalta de skatter som Herren har överlämnat till sin kyrka. Som förvaltare av Guds hemligheter har herdarna ett krav på sig: Av en förvaltare begär man att han ska vara trogen mot sin uppgift, som Paulus säger. Det krävs av herdarna inte några extraordinära gåvor och begåvningar, men det krävs trofasthet. En god herde ska vara en återspeglings av den Gode Herden.

Herdeupdraget är givet åt hjorden av den Gode Herden

Herdarna är inte över eller utanför utan är själva får i Kristi hjord och kan bara hämtas ur hjorden. Herdeämbetet är dock ett annat än det vi kallar de troendes allmänna prästadöme, som omfattar alla troende, stora som små. Herdeämbetet, det nytestamentliga prästämbetet, går tillbaka på apostlarnas kallelse. Kvalifikationerna som krävs av den som ska kallas till ämbetet och herdens uppgifter är bestämda av Herren själv i Nya testamentet. När Jesus säger ”Jag känner mina får och mina får känner mig,” så är det just detta som åligger herdarna, att känna den Gode Herden och förmedla hans röst till fåren. Detta är fårens rättighet, att få känna den Gode Herden genom sin herde. Och å andra sidan är det fårens skyldighet att lyssna till herderösten, trots att den förmedlas genom fattig, syndig människa till herde – Guds Ord är och förblir Guds Ord.

Två hus – en hjord, och en herde

Jesus sa: *”Jag har också andra får som inte hör till den här fållan.”* Om vi inte omedelbart förstår meningen med dessa ord, så blir det alldeles klart när vi läser missionsbefallningen: *”Gå ut och gör alla folk till lärjungar.”* Jesus är både judarnas och hedningarnas Frälsare. Båda behöver honom. Det finns inte någon annan väg till salighet för någon av dem, men han räcker till för dem båda – och båda är **ett** i honom. Till hans enda, heliga, allmänliga och apostoliska kyrka hör var och en som tror på honom, vi må vara judar eller greker, svenskar eller norrmän eller vem som helst..

Ändå finns en svårighet att övervinna

Den kristna församlingen består bara av syndare, av människor med fel och brister och som gärna ser felen hos sin nästa men ogärna ser sina egna. Till detta kommer att även prästen, herden är en syndare med sina fel och brister. När det i verkligheten är så illa, då är det väl inte så underligt att det aldrig blir perfekt i församlingen. Ja, man kan fråga sig om det under sådana förhållanden är möjligt att en församling kan överleva, att endräkten kan bestå. Frågan är inte ny, och ett svar väl värt att begrunda får vi i Augsburgska bekenntelsens apologi, i stycket om kärleken och lagens uppfyllelse:

”Endräkten kommer nämligen att med nödvändighet upplösas, när biskoparna antingen pålägger folket alltför dryga bördor eller inte tar hänsyn till folkets svaghet. Och söndringar uppstår, när människorna dömer alltför strängt om lärarnas liv eller på grund av några mindre oegentligheter föraktar sina lärare, ty då söker de sig både en annan lära och andra lärare. Däremot bevaras fullkomligheten, d.v.s. felfriheten i kyrkan, då de starka har fördrag med de svaga, då folket överser med vissa brister i lärarnas liv och biskoparna har försyn för folkets svaghet.”

Så bevaras det harmoniska förhållandet inom hjorden och mellan hjorden och herden. Då får vi smaka den sötna som David besjunger: *”Se, hur gott och ljuvligt det är när bröder bor enigt tillsammans. Det är som den dyrbara oljan på huvudet som flyter ner skägget, ner i Arons skägg, och som flyter ner över linningen på hans kläder. Det är som Hermons dagg, som faller ner på Sions berg. Ty där ger HERREN välsignelse, till evig tid.”* I församlingens mitt, där Ordet, dopet, avlösningen och altarets sakrament står i centrum, där ger den Gode Herden sin välsignelse, till evig tid. Hit, till detta nåde-centrum, får du komma om och om igen och på nytt och på nytt bekänna dina tillkortakommanden, dina misslyckanden, ja dina synder, och på nytt och på nytt, ja ännu i den dag som idag är får du höra och **tro** de hugsvalande orden: Var vid gott mod mitt barn, dina synder är förlåtna. Amen, det är visst och sant.